

Nr 153.

Av herrar **Eriksson** i Toftered och **Pettersson** i Dahl,
*om införande av obligatoriska fullmäktigeinstitutioner
i rikets samtliga kommuner.*

Enligt § 8 i kommunalstyrelselagen för landet — liksom i § 8 i motsvarande lag för städerna — äger kommun med högst 1,500 invånare besluta, huruvida kommunens beslutanderätt skall ligga hos kommunalstämman, respektive allmänna rådstugan, eller uppdragas åt kommunalfullmäktige, var emot i kommuner med mer än 1,500 invånare fullmäktige äro obligatoriska. Konstitutionsutskottet framhöll i ett utlåtande vid 1936 års riksdag (nr 6) över en motion i andra kammaren (nr 286), att fullmäktigesystemet numera är infört i samtliga städer och i omkring hälften av landskommunerna samt att antalet landskommuner med mindre än 1,500 invånare, som infört kommunalfullmäktige, ständigt växer. Härom anfördes även några siffror, som visade att antalet av dessa vid 1919 års val var allenast 67 men sedermera avsevärt ökats, så att det vid 1926 års val var 147 och vid 1934 års val 274. Utskottet drog härav den slutsatsen att den frivilliga övergången till fullmäktigesystemet vore tillräcklig och att något allmänt behov av lagändring icke kunde anses ha gjort sig gällande. I reservation till utskottets avstyrkande av motionen anfördes däremot, att statistiken endast visade att någon principiell inställning mot fullmäktigesystemet även i de små landskommunerna knappast numera vore för handen, men att därav icke följde att lagändring vore obehövlig. Tvärtom kunde just i dessa små kommuner hinder resas mot övergång till fullmäktigesystemet genom missbruk av bestämelsen om 1,500 invånare såsom undergräns för obligatoriska fullmäktige. Det vore därför önskligt att genom lagstiftning undanröja detta hinder och så kunde ske antingen genom nedsättning av ovannämnda siffra eller genom borttagande av varje siffermässig gräns och fullmäktiges obligatoriska införande överallt, vilket senare numera vore det enda riktiga.

Att man ursprungligen valde att lämna öppet för mindre kommuner att själva besluta angående kommunalfullmäktigeinstitutionens införande sammanhängande uppenbarligen med då allmänt rådande förhållanden och med den stabilitet i befolkningsförhållanden och intressen, som då rådde. Numera ha även de mindre kommunernas befolkning blivit mera rörlig och de skiftande stämningar, som inom den kunna göra sig gällande, medföra lättare än förr att stämmornas sammansättning vid olika tillfällen då likartade frågor handläggas blir oberäknelig.

Med hänsyn härtill hemställes,

att riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring av kommunalstyrelselagarna för land och för stad § 8 att fullmäktigeinstitutioner i samtliga kommuner obligatoriskt införes, och att i anledning härav nödiga ändringar i övrigt av samma lagar genomföras.

Stockholm den 22 januari 1938.

Albin Eriksson,
Toftered.

Anders Pettersson,
Dahl.
